

Foiaia românească

Vineri
27 martie
1998

Anul I
Nr. 13

(Serie nouă)

Săptăminal al românilor din Ungaria ♦ Fondat în 1951 ♦ 8 pagini ♦ 20 forinți

Început de an la Primăria orașului Bătania

Dacă ne interesăm la primăriile orașelor și satelor în primul trimestru de an economic, ne putem aștepta la aproape aceleași răspunsuri: consilierii au dezbătut darea de seamă a anului trecut, au aprobat cu greu bugetul pe acest an, cu multe restricții și cu economisiri, căci condițiile financiare sînt pretutindeni destul de grele.

De la primarul orașului Bătania **Dezső Takács** am aflat că în ciuda „sărăciei” se vor realiza anumite reconstrucții, ale unor clădiri și ale unor trotuare vechi pavate cu cărămidă sau piatră. În curînd, pe lângă Primărie se vor înființa două instituții noi. Se va organiza un centru sanitar, care urmează să servească mai bine interesele locuitorilor din oraș. Această instituție va coordona activitatea căminului de zi al bătrînilor, va cuprinde un centru de sprijinire a familiilor social dezavantajate, va organiza clubul ensionarilor și va coordona munca din centrul sanitar. Apoi se va organiza un centru executiv responsabil cu aprovizionarea și funcționarea orașului. Organizarea acestor instituții a început imediat după aprobarea și votarea acestor propuneri. Cu aceste realizări conducătorii depun eforturi susținute, orașul fiind un punct de trecere a frontierei, iar bătăniienii doresc ca mediul înconjurător să fie mai îngrijit și mai frumos.

Și în continuare, în cursul anului 1998 consilierii împreună cu aparatul administrativ se folosesc de toate posibilitățile de a participa la diferite concursuri publice, pentru a obține și alte surse financiare. Dacă reușesc să obțină prin concurs anumite fonduri suplimentare, ele vor ajuta la îmbunătățirea situației destul de grea a orașelului. Șt.

Călătorind cu autocarul la Oradea...

La inițiativa Comisiei pentru minoritățile naționale și etnice din județul Bichiș, cu sprijinul Fundației Publice „Pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria”, la 21 martie a.c. cîțiva elevi ai Liceului „Nicolae Bălcescu” din Giula și aproape treizeci de elevi ai Școlii generale cu limba de predare română din Micherechi au participat la o excursie de studii la Oradea.

Programul zilei – vizitarea mai multor muzee și o premieră de teatru – a fost coordonat și organizat de **József Hevesi**, consilier responsabil pentru naționalități la comisia județeană amintită și de **Radu Turcan**, inspector școlar general și **Gabriela Pásztor**, inspector școlar de specialitate din cadrul Inspectoratului școlar al județului Bihor din Oradea.

(Cronică în pag. a 4-a)

Parlament cu ... ușile închise

Mai precis: Parlament cu ușile închise în fața minorităților. Sau și mai exact: în ultima zi de lucru, în ultima oră a acestuia, Parlamentul Republicii Ungare a trînit ușa în fața tuturor minorităților naționale conlocuitoare. Adică și-a încălcat propriile promisiuni și principii conform cărora naționalităților din Ungaria li se vor asigura 13 locuri, și deci reprezentanță în legislația supremă. De data aceasta nu numai partidele din opoziție, ci și fracțiunile guvernamentale și-au schimbat poziția, propunînd – în ultima oră – o nouă variantă Parlamentului. Din păcate și de data aceasta a lipsit – din partea domnilor deputați și guvernatori – gîndirea și atitudinea democratică din care face parte toleranța, înțelegerea diversității, caracterul consensual al deciziilor, concepția de lungă durată.

În săptămîna trecută, în urma acestei decizii a Parlamentului Ungariei, am putut asculta o „avalanșă” a declarațiilor, explicațiilor comentariilor cu privire la decizia adusă de domnii deputați cu privire la drepturile minorităților naționale și etnice din Ungaria.

Și-au exprimat părerea și politicieni de frunte din țările vecine. Pe acest motiv **Vladimir Meciar** a vorbit despre faptul că politica față de naționalități a Ungariei nu s-a schimbat nici după 1990, Republica Ungariei devine treptat cimitirul naționalităților... Politicienii din România au accentuat, mai ales faptul că pînă cînd Budapesta cere „drepturi supreme” ungarilor de peste hotare, se uită și se trec cu vederea drepturile minorităților din Ungaria.

Oricum, situația e penibilă atît pentru Parlament, care a dus în eroare o largă masă a cetățenilor săi, cît și pentru minoritățile în cauză, care au nutrit speranța soluționării reprezentanței pe baza unui acord constituțional, dar și pentru minoritățile maghiare de peste hotare, care acum și-au pierdut „muniția morală” de care se puteau folosi decenii de-a rîndul, în baza declarațiilor conform cărora „politica față de minorități a Ungariei poate fi considerată drept exemplu pentru întreaga Europă...”

Deci, domnii deputați și guvernatori au închis ușa Parlamentului în fața minorităților naționale fără să fie conștienți de faptul că o țară poate deveni membru definitiv al unor organizații europene numai atunci, dacă asigură drepturile și egalitatea deplină a cetățenilor țării.

Astfel stînd lucrurile ne-a rămas și pe mai departe locul fix, garantat al minorităților naționale din Ungaria în Parlament, anume, etajul II, balconul XII. Mai concret: un loc unde sînt poștiți liderii naționalităților la zile mari de sărbătoare.

Summa summarum: am învățat și de data aceasta un lucru important, care sună cam în felul următor: Soarele nu lucește la fel pentru toată lumea...!

– Juhász –

Săptămîna Culturii Române

Timp de o săptămîină, între 28 martie – 2 aprilie, capitala Ungariei va găzdui un șir de acțiuni cultural-artistice românești sub genericul de Săptămîna Culturii Române. Ampla manifestare culturală a debutat tocmai în ziua de vineri, 27 martie, cu o conferință de presă și expoziție fotoartistică la Centrul Cultural al României din Budapesta. În economia Săptămîinii intră spectacole teatrale și concerte, vernisaje și chiar Zilele filmului românesc.

Așadar, șirul programelor variate și de înaltă factură artistică cuprinde acțiuni de excepție, la care își vor da concursul personalități cu nume și renume din viața culturală a României. Printre solii culturali vor fi membrii corului *Madrigal*, actorii Teatrului *Anton Pann* din Rîmnicu Vilcea (cu o dramatizare de *Liviu Purcărete* a *Decameronului*), muzicienii Filarmonicii *George Enescu* și altele.

Din cuprins

»Locuim într-un oraș de graniță, unde cunoașterea limbii române are perspective serioase. La tot mai multe institute, instituții, locuri de muncă se solicită angajați, care vorbesc această limbă.»
(Pag. a 3-a)

»Putem fi mîndri că aparținem unei comunități care are comorile sale specifice din străbuni. Trebuie să transmitem, mai ales tineretului, printr-o atitudine pozitivă, păstrarea valorilor culturii strămoșești, care nu se poate face altfel decît printr-o muncă permanentă și sistematică de cercetare.»
(Pag. a 5-a)

»Ștefan Oroian este un pictor al tăcerilor adînci – de dinainte de cuvînt. Dar nu un bătrîn sfîtos, cît mai ales un „copil al zeilor”; un Cupidon, cu săgeata îndreptată, în primul rînd, spre propria-i inimă.»
(Pag. a 6-a)

Batalion ungaro-român

Colaborarea militară dintre Ungaria și România poate servi drept exemplu și pentru celelalte sfere și domenii de activitate.

În acest context, la 20 martie a.c. miniștrii apărării Ungariei și României, **György Keleti** și, respectiv **Constantin Dudu Ionescu** au semnat un acord de înființare a unui *batalion ungaro-român de menținere a păcii*, care urmează să fie constituit din maximum cîte 500 de soldați, și la care participă unități de brigadă din Hódmezővásárhely și Arad.

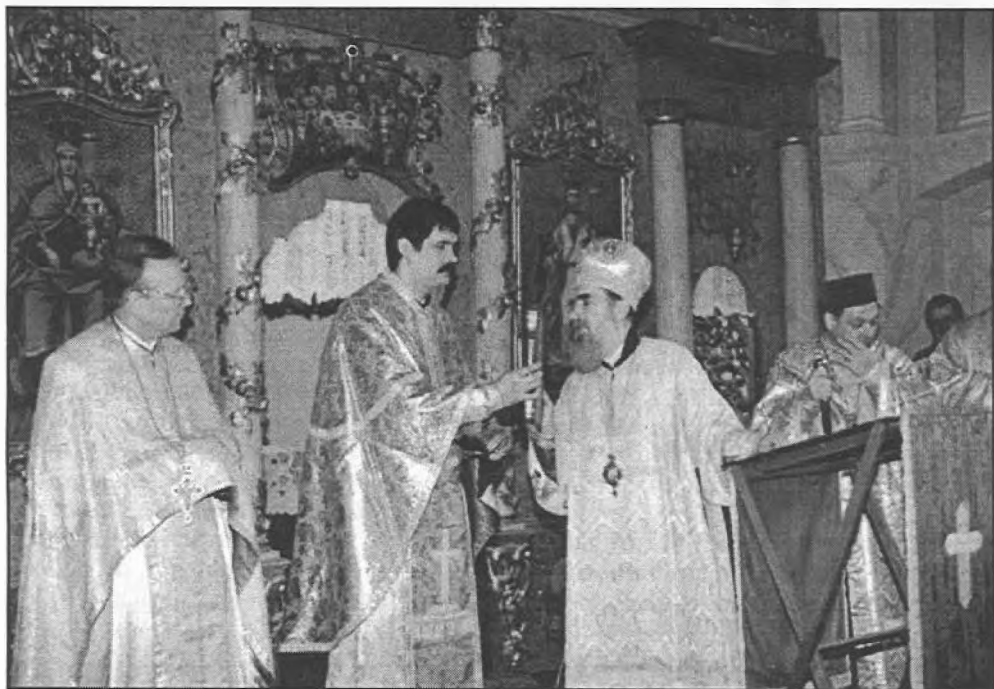
Cu prilejul vizitei efectuate la Hódmezővásárhely, **Mihail Popescu**, șeful Statului Major al Trupelor de Uscat, general de divizie din România și-a exprimat convingerea că batalionul comun poate fi înființat pînă în toamna anului curent, iar ținerea completă în rezervă a acestuia a prognostizat-o pentru prima parte a anului 1999. A accentuat, totodată, că bunele relații existente ani de-a rîndul între brigăzile din Hódmezővásárhely și Arad, pot constitui garanții ca militarii să-și execute sarcinile care le revin cu succes și la nivel superior.

Ședința Prezidiului U.C.R.U

Vineri, la 20 martie anul curent a fost convocată ședința ordinară a Prezidiului Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria, examinînd probleme de actualitate. În acest context s-a decis, înainte de toate, că Adunarea generală a acestei organizații va fi convocată pe ziua de 9 mai 1998. Cu acest prilej va fi înaintată și dezbătută darea de seamă cu privire la activitatea desfășurată în anul trecut, unele probleme organizatorice, printre care și întregirea Prezidiului cu încă doi membri.

S-a discutat și despre situația financiară destul de gravă a Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria, care în acest an sărbătorește 50 de ani de la înființare.

La biserica ortodoxă română din Békéscsaba

Instalarea preotului Teodor Marc

Duminică, la 22 martie a.c. biserica ortodoxă română din Békéscsaba, a fost arhiplănată, scriindu-și o nouă pagină în istoria creștinilor ortodocși din reședința județului Bichiș. Faptul că biserica, dealtfel nou renovată, a primit mulți creștini n-a fost deloc întâmplător: în această zi a avut loc slujba bisericească de instalare a tînărului preot **Teodor Marc**, originar din Micherechi, absolvent al Facultății de teologie din Arad, oficiată de **dr. Timotei Sevicu**, episcop al Aradului, Ienopolei Hălmeagului și Ungariei și **Pr. Ic. Stavr. Pavel Ardelean**, vicar episcopal. Printre oaspeții care au asistat la această ceremonie bisericească, dincolo de creștinii locali, s-au aflat membri ai corului Facultății de teologie, **Ioan Tulcan**, decanul acestei instituții, **Nicolae Pahorea**, reprezentantul Ambasadei României la Budapesta, **Ion Budai**, președintele Autogovernării pe Țară a Românilor din Ungaria, preoți ai altor confesiuni din acest oraș.

La Giula

Ședința Autogovernării minoritare române

În ziua de 23 martie a.c., la Giula s-au întrunit membrii Autogovernării minoritare române din acest oraș.

La ordinea de zi au figurat unele probleme legate de schimbarea unor persoane din conducerea acestei autogovernări minoritare, precum și unele probleme cu caracter financiar.

La primul punct al ordinei de zi **Mihai Kozma**, președintele Autogovernării minoritare române și-a cerut scutirea din această funcție, cerință care a fost aprobată. După aceea în funcția de nou președinte a fost ales **Gheorghe Marc**, care deține, totodată, și postul de șef al Oficiului Autogovernării pe Țară a Românilor din Ungaria.

În probleme financiare, Autogovernarea minoritară română a decis în unanimitate acordarea unui *sprijin financiar de zece mii de forinți* Fundației „*HOMO LUDENS*”, înființată de Grădinița românească din strada Galamb din Giula.

Apel pentru participare la cursuri de vară

În perioada 15 iulie – 6 august, Fundația Culturală Română va organiza, la Baia Mare, ediția din 1998 a *Cursurilor de limbă, cultură și civilizație românească*.

Alături de alte manifestări organizate de această instituție, cursurile se înscriu în acțiunile vizînd promovarea culturii românești în lume, ele fiind adresate studenților, profesorilor, tuturor celor interesați de studiul limbii române, de cunoașterea istoriei, artei, folclorului și tradițiilor poporului român.

Programul se va desfășura în cadrul unei secțiuni didactice (cursuri intensive – la nivel începător, mediu și avansat) și al unei secțiuni științifice (curs de studiu aprofundat al limbii și literaturii române și curs de cultură și civilizație românească).

Se propun, totodată, și un program opțional de ateliere de creație (dans popular, ornamentică, ceramică, artă culinară, și cîntec popular), un program de excursii de documentare, precum și vizionări de filme românești, concerte folclorice, întâlniri cu personalități culturale și artistice.

Taxa de participare este de 300 dolari pentru secțiunea didactică și 400 dolari pentru secțiunea științifică.

Recomandăm persoanelor interesate să contacteze, pînă la 31 mai a. c., Fundația Culturală Română (Aleea Alexandru, 38, București 71273, Tel. 00.40.1.230. 28.54, Fax 00.40.1.230.75.59), Ambasada României la Budapesta (domnul *Ioan Gostian*, tel 343.5552 sau 352.0271) sau Ministerul Culturii și Învățămîntului Public al Ungariei (doamna *Ecaterina Csapody*, tel.: 322.9959).

Comunitatea Cercetătorilor și Creatorilor Români din Ungaria publică un

CONCURS

pentru tinerii români din Ungaria.

Limita de vîrstă a participanților: 25 de ani.

Concursul are trei categorii:

1. Literatură: proză, poezie, traduceri, scenariu
2. Arte plastice: pictură, sculptură, ceramică, artă textilă
3. Film documentar, artă fotografică.

La fiecare categorie se vor premia cele mai bune lucrări, astfel:

Premiul I – 40 000 ft

Premiul II – 30 000 ft

Premiul III – 20 000 ft

Lucrările trimise vor fi însoțite de un plic închis cu numele și adresa concurentului.

Termenul de înaintare a lucrărilor:

30 aprilie 1998, pe adresa Comunitatea Cercetătorilor și Creatorilor Români din Ungaria, 5700 Giula, str. Dózsa, nr. 8.

Giula, 10 martie 1997.

Elena Csobai președinte

Apel

Catedra de limbă și literatură română din Seghedin organizează la 20 iunie 1998 prima întâlnire a foștilor studenți. Cei care doresc să participe la această întâlnire sînt rugați să se prezinte (nume și adresă) la Catedră, pînă la sfîrșitul lunii aprilie a.c.

Adresa: Juhász Gyula Tanárképző Főiskola

Román Nyelv és Irodalom Tanszék

6725 Szeged, Hattyas sor 10.

Tel. și fax: 62/456-093

Un nou concurs

inițiat de

Fundația Publică „Pentru Minoritățile Naționale și Etnice”

Fundația Publică inițiază un nou concurs cu caracter artistic, prin care dorește să subvenționeze creații de arte plastice, literare, muzicale, în curs de realizare, concepute sau în stadiu inițial, respectiv activitate de cercetare sub forma de *bursă anuală*.

Termenul de înaintare: 31 martie, 1998.

Decizia juriului: 30 aprilie, 1998.

Informații suplimentare: precum și formularele-tip se pot procura la Biroul de informații al Fundației (Budapesta V. str. Akadémia nr. 3.) printr-un plic timbrat, pe adresa: 1357 Budapest, Pf. 2.

INVITAȚIE

Vă invităm să luați parte împreună cu noi la cea de-a III-a aniversare a postului de radio „*Vocea Evangheliei*” (R.V.E.) din Oradea. Acest eveniment va avea loc pe data de 28 martie, sîmbătă, ora 17.00 în sala bisericii baptiste Emanuel, situată pe Bulevardul Decebal nr. 45.

Redacția R.V.E.

La sate, școlarizarea este de cele mai multe ori un act simplu pentru părinți și viitorii elevi, deoarece în general o localitate rurală dispune doar de o singură instituție de învățământ.

În același timp, părinții de la orașe au posibilitatea de a alege dintre mai multe tipuri de școli. În ultimul deceniu, pe baza curriculumului național și în urma exigențelor părinților și ale societății au apărut școli unde chiar cu începutul primului semestru se lucrează pe baza unui program încărcat (uneori supraîncărcat), altele unde elevii sînt verificați permanent și altele cu specialități relevante. Dar au mai rămas unele școli unde învățătorii și profesorii se străduiesc, pe lângă realizarea programului școlar de bază, să lase copiii să-și trăiască momentele de la școală conform vârstei lor. Aceste din urmă școli sînt cele mai sănătoase și mai eficiente în privința educării viitorilor adulți.

Școlile, care au sarcina de a servi și a se acomoda pretențiilor sosite din partea părinților și copiilor, încearcă aparte să-și formeze profilul propriu, de a scoate în relief toate avantajele „speciale”. În acest sens, se duce o adevărată „luptă” pentru copii, pentru un număr cât mai mare de elevi.

Ce criterii are o școală bună?

Întrebarea de sus am adresat-o învățătoarei **Zorica Bordaș** de la Școala generală românească din Giula, care va fi diriginta clasei întâi în anul școlar 1998-99.

– Faptul că sîntem o școală de naționalitate este deja în sine un criteriu cu consecințe pozitive. În primul rînd, un elev de-al nostru, după terminarea școlii generale, își poate continua studiile medii tot la noi – în mediul obișnuit, sub instrucția corpului didactic cunoscut și de cele mai multe ori împreună cu colegii de clasă de pînă acum. Nu va retrăi o ruptură, nu va fi nevoit să se obișnuiască cu un nou mediu, cu atîtea persoane necunoscute.

În al doilea rînd, la școala noastră clasele au un efectiv mic – din septembrie vor sosi circa 15-16 copii în clasa întâi – ceea ce mărește timpul consacrat în parte unui copil în timpul educării, numărul posibilităților de a fi copiii laudați, apreciați în centrul atenției, acestea fiind cele mai importante momente de a îndrăgi școala. Totodată, în aceste condiții atmosfera este mai prietenoasă, mai intimă, cu senzația unei familii mai numeroase.

(Însă părinții care își înscriu la noi copiii trebuie să se angajeze și la o mai mare

„Veniți, înscrieți-vă la școala noastră!”

Învățătoarea Zorica Bordaș printre elevii clasei a 3-a

Elisabeta Mezőfi împreună cu fetele sale

colaborare în privința însușirii limbii românești, fiindcă: realitatea că ei nu cunosc o limbă nu poate fi un pretext.)

Metoda tradițională de silabizare, metoda-Tolnainé, metoda-Zsolnai...

Ce putem spune părinților în privința metodelor – am continuat șirul întrebărilor.

– La un moment dat metodologiile di-

dactice aplicate în educare au fost criteriile cele mai hotărîtoare în școlarizare. Însă pentru majoritatea părinților și-au pierdut însemnătatea prioritară. Tocmai de aceea multe școli au revenit la metodele tradiționale, la citirea pe baza silabelor, au moderat planul de învățămînt încărcat.

Eu predau bazîndu-mă pe metoda-Tolnainé, prin care elevul, cu citirea legată de vocale, ajunge mai repede la citirea cursivă. Perioada de pregătire se prelungește cu „pauze de mișcare”, cu forme

simple. După părerea și din experiența mea văd că primele luni de început de școală trebuie să fie foarte apropiate de viața de la grădiniță. De altfel, întregul plan de învățămînt „l-am transcris” pe placul meu, folosindu-mă de impresiile și rezultatele ultimilor ani. În același timp însă iau în considerare capacitățile elevilor din clasele actuale.

Din partea părinților aștept un interes susținut față de acomodarea și progresul copiilor, o colaborare permanentă, în interesul copiilor...

Cum să ne alegem școala?

Diana Mezőfi din Giula va fi din septembrie una dintre elevele clasei întâi. Pe mama ei, **Elisabeta Mezőfi**, (fiind vorba despre o familie de unguri), am întreb-o de ce au ales tocmai școala românească.

– Această întrebare ne-au pus-o și o parte a cunoscuților, chiar și cîteva dintre educatoarele fetei. Cînd am dezbătut în cerc familial toate amănuntele, ne-am dat seama că pentru Diana școala românească e școala optimă.

O dată: școala se situează foarte aproape de locuința noastră, copii ai unor prieteni și cunoscuți ai familiei noastre merg la această școală, care e bogată în rechizite și materiale didactice necesare învățămîntului modern.

A doua oară: clasa va avea un efectiv mic, și dat fiind că Diana rezolvă mai înțetinel teme, cred că doamna-învățătoare o poate ajuta într-un interval de timp mai lung, putînd testa mai temeinic aptitudinile speciale ale copiilor.

A treia oară: personalitatea învățătoarei despre care am auzit multe lucruri frumoase. Am aflat despre cazuri cînd a obținut rezultate considerabile cu copii, cărora li s-a recomandat școală specială, auxiliară ... Astfel de rezultate nu se pot realiza decît cu o mare răbdare, fermitate și multă dragoste pentru copii.

A patra oară: studierea limbii române – ceea ce poate vi se pare ciudat. Locuim într-un oraș de graniță, unde cunoașterea limbii române are perspective serioase. La tot mai multe institute, instituții, locuri de muncă se solicită angajați, care vorbesc această limbă. Iar cînd mă întrebă cineva cum îi voi ajuta Dianei la lecțiile de la română, le răspund: la fel cum aș face în cazul unei alte limbi străine. Dacă nu cunoaștem o limbă străină, învățăm împreună cu copilul.

Familia mea are mari speranțe și multă încredere în școala românească.

– anra –

Prima rundă de subvenționare a Fundației

La începutul lunii martie Curatoriul Fundației Publice „Pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria” s-a întrunit într-o ședință ordinară. Cu această ocazie s-a decis despre sprijinirea programelor culturale, a activităților teatrale profesionale și de amatori, a programelor cu privire la mass-media regională și locală.

În ceea ce privește programele și dosarele românești au primit sprijin următoarele, în categoriile:

În categoria:

– Medii regionale și locale în limba maternă ale minorităților naționale și etnice

1. Tiberiu Boca (Seghedin)	306 000 ft
2. Gheorghe Ruja (Micherechi)	100 000 ft
3. Ioan Ruja (Giula)	600 000 ft
4. Căminul cultural din Apateu	40 000 ft
5. Căminul cultural din Apateu	70 000 ft
6. Căminul cultural din Săcal	100 000 ft

– Activitate teatrală profesionistă și de amatori în limba maternă

1. Școala generală din Bedeu	60 000 ft
------------------------------	-----------

– Programele culturale, științifice și de păstrare a tradițiilor din viața culturală și publică a minorităților naționale

1. Adunarea generală a județului Bichiș	62 000 ft
2. Autogovernarea minoritară română din Chitighaz	500 000 ft
3. Asociația culturală a românilor din Chitighaz	17 000 ft
4. Comunitatea Cercetătorilor și Creatorilor români din Ungaria	260 000 ft
5. Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria	300 000 ft
6. Autogovernarea pe Țară a Românilor din Ungaria	500 000 ft
7. Casa de cultură și bibliotecă din Jaca	100 000 ft
8. Primăria comunei Chitighaz	200 000 ft
9. Autogovernarea minoritară română din Otlaca-Pustă	44 720 ft
10. Autogovernarea minoritară română din Apateu	150 000 ft
11. Autogovernarea minoritară română din Bedeu	50 000 ft
12. Comunitatea română din Pocei	70 000 ft
13. Căminul cultural din Apateu	100 000 ft
14. Căminul cultural din Apateu	40 000 ft
15. Căminul cultural din Săcal	30 000 ft

În memoria lui Gheorghe Nyisztor

La 28 martie a.c., la Casa de cultură „Tantusz” din Seghedin va avea loc o serată folclorică organizată de Ansamblul folcloric de dansuri populare „Szedeg”. Serata va avea menirea să omagieze amintirea maestrului artei populare **Gheorghe Nyisztor**, neîntrecutul artist al dansului popular din Micherechi.

În cadrul programului își vor da concursul numeroși prieteni, foști învățăcei, dansatori soliști distinși cu „Mărgele” și „Pinteni de aur”.

Coregraf român la Bătania

Începînd cu acest an, săptămînal în zilele de miercuri (la ora 15) în clădirea școlii românești din Bătania se țin repetiții de dansuri populare pentru 20 copii, repetițiile fiind conduse de coregraful Doru Petescu din Pecica.

La Muzeul memorial „Arany János”

Răsăritul soarelui în ziua echinocțiului de primăvară ne-a pregătit o surpriză adevărată: un strat subțire de zăpadă.

Oare ce ne mai așteaptă azi? – ne-am întrebat, toți cei peste 40 de călători ai grupului din Giula și Micherechi în drum spre Oradea.

Pete albe de zăpadă pe ici-colo, vânt rece...

Primul adăpost împotriva timpului înghețat l-am găsit la Salonta, unde ne-a întâmpinat **Imre Zuh**, directorul Muzeului memorial „Arany János”. Odată cu rezumarea concisă și interesantă despre momentele din viața poetului maghiar am urcat treptele monumentului istoric „Tur-nul ciung”, care în anul 1899 a fost restaurat și amenajat drept acest muzeu memorial.

Mulți elevi (ai claselor a 6-a, a 7-a și a 8-a) ai școlii generale din Micherechi au vizitat pentru prima dată acest muzeu, iar cele auzite au însemnat pentru ei o veritabilă oră de literatură, cu obiecte autentice

și curiozități adevărate: fotoliul în care Arany János și-a închis ochii pentru veșnicie, sau uriașa pictură în ulei, portretul cel mai cunoscut din manualele școlare ale poetului...

După o scurtă călătorie când sub razele căldute de soare, când sub înnorări ușoare, am ajuns la Oradea.

Aici, turul orașului s-a dovedit foarte interesant, mai ales când însoțitoarea noastră, **Gabriela Pásztor** ne-a arătat multe puncte și centre de atracție ale orașului: mulțimea clădirilor construite în stilul secesiunii, Biserica cu lună, centrul civic, statuia lui Petőfi și a lui Iosif Vulcan, statuia Soldatului, bulevardul Magheru, Strada Castanilor, cu cei 187 de castani. În același timp am aflat și despre unele noutăți, cum ar fi seria programelor culturale care se vor desfășura în luna mai, știrea că Bă-

În fața vitrinelor din Muzeul „Ady Endre”

memorial „Ady Endre”, unde muzeologul **János Tóth** a ținut o mică prelegere, tot în limba română, despre viața și activitatea poetului, despre relațiile sale cu literatura românească, în timp ce noi toți am urmărit bogatele documente, fotografiile și am admirat bustul poetului sculptat de **Tibor Szervatiusz**.

Ultimul popas al călătoriei a fost spectacolul de la **Teatrul de Stat Oradea**, unde comedia într-un act „*Doctor fără voie*” de Molière (direcția de scenă: **Radu Ghițescu**, scenografia: **Cristian Rusu**) ne-a delectat și ne-a sporit bogatele impresii ale zilei.

Elevii din cele două școli (care și-au „sacrificat” o zi de odihnă de la sfârșitul săptămânii) au avut o zi aglomerată, organizată într-un ritm rapid, dar bogăția celor văzute i-a răsplătit din plin.

Trecând frontiera pe la Micherechi am găsit satul sub un nou strat subțire și umed de zăpadă...

– anra –

Călătorind cu autocarul la Oradea...

ile Felix sînt în curs de privatizare. Dar am văzut și locul (cu lucrările începute) unde se va ridica o nouă catedrală ortodoxă...

Însoțitoarea noastră – din motivul că Muzeul memorial **Iosif Vulcan** se află tocmai în renovare, deci nu putea fi vizitat, precum figura în program – ne-a oferit o altă surpriză cu vizitarea **Complexului baroc**, unde în clădirea Castelului baroc am putut vedea expozițiile Muzeului Țării Crișurilor. Ce am văzut la acest muzeu a fost o adevărată colecție de tezaur: fauna, flora, mineralogia, sistemul de peștere, pictura, sculptura, mobilierul epocilor anterioare ale acestor regiuni, o bogată colecție etnografică (de la portul popular pînă la mașina de treierat) și o expoziție ocazională de reptile – clipe de mare interes pentru băieții grupei...

Programul zilei a continuat la Muzeul

„Ce broderii frumoase...”

Frumoasa capelă din Castelul baroc

Baschetbaliști români – rezultate frumoase

Încă după terminarea vacanței de iarnă a început competiția sportivă la nivel giulan la campionatul de baschet din olimpiada elevilor, organizată pentru baschetbaliștii instituțiilor de învățămînt, pe diferite categorii de vîrstă.

La concursul recent s-au înscris și elevii din echipa liceului „N. Bălcescu” și a școlii generale românești, care și-au reprezentat instituția de învățămînt cu devotament și succes deosebit.

La întrecerea terminată la 2 martie a.c., școlarii români s-au clasat pe locurile următoare:

- locul I: clasele 5–6 (băieți)
- locul II: clasele 5–6 (fete)
- locul II: clasele 7–8 (băieți)
- locul IV: clasele 7–8 (fete)
- locul III: fete (liceu)
- locul IV: băieți (liceu)

Premiile binemeritate au fost înmîinate de curînd – de profesoara **Eva Cserhádi** – sportivilor activi, pe care-i felicităm și noi!

– eb –

Se prezintă patru membre noi ale Comunității Cercetătorilor și Creatorilor Români din Ungaria

În relatarea despre adunarea generală a Comunității Cercetătorilor și Creatorilor Români din Ungaria am amintit admiterea a patru membre noi în rândurile acestui grup.

La întrebările mele privitoare la ce problematice le-au preocupat în prealabil din cultura românească minoritară, ce noi domenii vor să cerceteze, cu ce lucrări ar dori să contribuie la munca și telurile Comunității – am primit răspunsuri deloc

simple, ci cu un conținut care arată perspective serioase în activitatea acestor noi cercetători și creatori ai noștri.

Am încercat să notez cu responsabilitate aspectele pe care le-am considerat ca cele mai importante din cele auzite.

Noi le dorim tuturor, bine ați venit printre oamenii care sînt preocupați de trecutul, prezentul și viitorul culturii românești minoritare!

Elena Csobai
(Békéscsaba)

Sînt studentă în anul I la Școala superioară „Juhász Gyula” din Seghedin, la secția desen–limba engleză. Arta plastică și arta decorativă sînt domeniile care mă preocupă în mod deosebit. Ele îmi plac și aș vrea să le cunosc în adîncime. Aș dori ca ele să mă însoțească și să-mi întregască întreaga viață.

Activitatea Comunității o cunosc datorită mamei mele. La îndemnul, ca să cunosc cît mai multe amănunte din cultura de naționalitate, chiar am participat la cîteva tabere de cercetare istorică și etnografică – la Létavértes, la Crîstor, la Aletea...

Dar și arta plastică m-a apropiat de comunitatea românimii. Am participat la mai multe concursuri artistice publicate în acest cadru, în urma cărora mi-au fost expuse cîteva lucrări în Galeria NOI. (În cadrul unui concurs național am cîștigat premiul al II-lea.) Sînt „îndrăgostită” de arta grafică, de tot ce se leagă de grafică.

Mulțumită mamei cunosc mulți creatori și cercetători români, îmi povestește permanent despre noile rezultate din domeniul etnografic și al istoricului local. Tot mama m-a încurajat cînd a aflat cît aș dori să mă atașez acestui cerc de cercetători și creatori. Mă bucur de această posibilitate de a cunoaște și a colabora cu acești oameni, pe care îi admir demult.

De altfel, am mulți prieteni atît la liceul românesc cît și la catedra românească de la institut. Pe mulți dintre ei i-am cunoscut tocmai participînd la taberele etnografice. E bine că avem și noi, generațiile mai tînore, posibilitatea să ne angajăm la colecționarea, prelucrarea valorilor strămoșești.

Sper ca prin creațiile mele să contribui și eu în modestă măsură la îmbogățirea culturii românești din Ungaria.

Irina Garami
(Giula)

Ca profesoară în pensie am de pe acum timpul necesar să mă ocup de cercetare etnografică, activitate care mă interesează de mulți ani. Spre a înțelege această pasiune, trebuie să mă reîntorc la copilăria mea, fiindcă am crescut într-o familie unde comorile, obiceiurile au fost păstrate de la bunici și străbunici, fiind întotdeauna iubite, apreciate. Această stimă pentru datini o trăiesc pînă azi și în cercul familiei mele. Păstrarea tradițiilor, în viața de toate zilele, apare pretutindeni: în locuință, prin folosirea vechilor țesături, prin mîncărurile învățate din tinerețe. Cîntecele populare mi-au dăruit ani frumoși, petrecuți ca membră a corului românesc de femei din Bătania. Dar dragostea față de muzică s-a împlinit și prin viața fiicei mele Veronica, care și-a ales ca profesie educația, devenind profesoară de muzică...

Ca profesoară m-am străduit conștient să strecur printre cunoștințele elevilor și cîte ceva din datinile noastre. Iar pentru dansatorii din Săcal am adunat informații muzicale, strigături, chiuituri cunoscute de generațiile mai vîrstnice ale satului. Sînt convinsă că tinerii noștri chiar de la școală trebuie să cunoască unele „pagini” alese ale folclorului, ale obiceiurilor noastre...

Ani la rînd am participat la întîlnirile Comunității, și eram tot cu gîndul să mă încadrează în această muncă de cercetare. De altfel lucrarea mea de diplomă se lega tot de tradițiile populare.

Doresc să prelucrez obiceiuri din Săcal, care nu figurează în modul convenit în cadrul cercetărilor etnografice, gîndindu-mă mai ales la țesutul din această comună. În cursul anilor am colecționat multe textile nemaipomenit de frumoase, motive specifice ale acestei tehnici de țesut. Îmbucurător este că se mai găsesc încă multe obiecte de acest gen. Urmează acum sistematizarea acestora, ca apoi să ajungă în mîna tuturor acelor care iubesc arta populară, fiindcă nu ne putem permite să ne pierdem acest bogat material etnografic.

Părerea mea e că așa-zisele „mîini harnici” ale femeilor din Săcal au ridicat țesutul local la un așa nivel tehnic și estetic, încît acesta își are locul atît în cultura românească, cît și în cea universală.

Maria Gurzău Czeglédi
(Giula)

Legătura mea cu folclorul și cu comorile etnografice își are rădăcina în copilăria mea. În primul rînd, bunicul meu, Vasile Gurzău, m-a fermecat cu lumea nemaipomenită a basmelor și a poveștilor. În al doilea rînd, pe atunci mai trăia o viață tradițională, bogată în obiceiuri.

Munca de cercetare este o adevărată pasiune pentru mine. Colecționez și sistematizez neconștient. În anii trecuți am prelucrat teme din perioada prenuptială, șezătorile, jocurile de duminică și de sărbători. Avem un folclor foarte bogat în strigături și cîntece de joc.

Cu nunta m-am ocupat în mod detaliat.

În viitor aș dori să cercetez obiceiurile de iarnă: sărbătoarea de Crăciun și colindatul. Am o colecție bogată, am parcurs și însemnat bibliografie a acestui domeniu, urmează acum descrierea și analiza acestora, plasate în cadrul național și universal. Mă interesează simbolurile sacre și profane, etica, estetica și funcționalitatea poeziei folclorice, metamorfoza acestor obiceiuri, legătura lor cu sferile de artă, cu religia, cu trecutul istoric. Doresc o analiză adîncă, nu numai prin unghiul unei priviri diacronice, ci să analizez și prezentul. (Ca să lucrezi la ceva pînă în adîncimi, e necesar să te concentrezi asupra fiecărui amănunt din izvorul bogat.)

Cunoștințele care se adună în urma cercetărilor trebuie integrate în învățămîntul de naționalitate. Noul curriculum național ne inițiază încadrarea culturii și civilizației românești cu toate domeniile sale, ca limbă, istorie, geografie, religie, obiceiuri, diferite ramuri ale artei, personalități marcante, istoric al localităților etc. Trebuie să ne străduim, noi, cei care lucrăm în învățămînt, să facem cunoscută, să transmitem tinerelor generații această lume a strămoșilor, să-i ajutăm să găsească mesajul adînc omenesc al acestei lumi aproape pierdute, pentru a-și întări sentimentul de identitate.

Putem fi mîndri că aparținem unei comunități care are comorile sale specifice din străbuni. Trebuie să transmitem, mai ales tineretului, printr-o atitudine pozitivă, păstrarea valorilor culturii strămoșești, care nu se poate face altfel decît printr-o muncă permanentă și sistematică de cercetare – așa cum se face în cazul Comunității.

Livia Veronica Petrușan
(Seghedin)

Primele mele cercetări și lucrări legate de literatura maghiară și universală de la sfîrșitul secolului al XIX-lea, începutul secolului al XX-lea datează din anii de liceu. Apoi, la facultate, la Catedra de cultură generală, am început să cercetez probleme legate și de politica față de minorități – chiar în lucrarea mea de diplomă m-am ocupat cu raporturile actual-politice ale acesteia.

Începînd din anii studenției am publicat scrieri în coloanele revistei „Reggeli Délvilág”. Din această perioadă aș aminti interviurile făcute cu personalități de seamă, politicieni preocupați de problema naționalităților ca dr. Ottó Habsburg, Géza Domokos, László Tóké, Csaba Tabajdi.

După obținerea diplomei am lucrat la Redacția din Seghedin a Televiziunii Maghiare, la secția culturală a ziarului „Reggeli Délvilág”, apoi la „Szegedi Napló” (pînă la desființarea acesteia).

În anul 1996 am devenit bibliotecară la Catedra de limbă și literatură română de la Școala Superioară „Juhász Gyula” din Seghedin. Aici am posibilitatea să mă reîntorc la cercetările mele anterioare legate de politica față de minorități, completîndu-le cu cercetări comparatistice dintre literatura română și literatura maghiară. Multe nule și articole cu teme istorico-literare mi-au apărut și în reviste care sînt răspîndite și în străinătate. Tocmai datorită activității mele de publicistă am legat prietenii (și cu caracter de colaborare) cu membri ai Comunității.

Actualmente întocmesc un studiu cu titlul: „Problematika minorității în proza lui Ady Endre”.

Dintre planurile mele din viitor face parte și realizarea unui volum conținînd spicuri din proza mea și interviurile cele mai interesante – volum care aș dori să-l ilustrez cu graficile unor tineri artiști talentați...

Artă fără hotare

Sîntem o minoritate mică, cu o cultură frumoasă, dar arhaică. Viața ne-a învățat: cum să ne bucurăm de micile noastre succese, pe care le dobîndim uitîndu-ne la oameni, care mai prezintă ceva din ceea ce este valoros din moștenirea noastră și din noi înșine. Ne bucurăm și mai mult, cînd valorile noastre depășesc frontiera și vedem că și altora le place ceea ce ne este mai scump. Orice manifestare de propagare a culturii românești din Ungaria trebuie să fie o sărbătoare pentru noi.

Ștefan Oroian ne-a dus vestea bună în lume și nu oriunde, ci la Paris. Era 10 martie, cînd la Centrul Cultural Român din capitala Franței s-a deschis expoziția unui artist plastic român din Ungaria. A fost prima ocazie prin care România a creat posibilitate de prezentare în Occident, pentru un român din diasporă. De altfel a fost foarte emoționantă constatarea că Ștefan Oroian și cei care l-am însoțit în Franța, deși sîntem cetățenii altei țări, am fost primiți și la Ambasada României din Paris „ca acasă”. Sediul diplomației românești de pe malul Senei se află în imediata vecinătate a turnului Eiffel. Ambasada are în posesie și minunatul palat Behague, care fusese cumpărat de statul român încă în 1939. Palatul cu saloane destinate evenimentelor festive ale ambasadei reprezintă o valoare arhitecturală deosebită.

Dar, vorbeam despre vernisajul expoziției lui Ștefan Oroian.

Artistul giulan a sosit în capitala culturii, la Paris, cu aproape 20 de picturi, cu sculpturi și grafici. Materialul lui Oroian pus pe pînză este fin și dur, luminos și sobru în același timp. Pe unele lucrări apar culori și forme foarte fine și deschise, inspirate parcă din nou de lumea senină a muzicii. Altele prezintă motive clare și culori aprinse, poate ne dă de știre că pictorul este plin de energie și de planuri.

În cuvîntarea sa de deschidere a expoziției artistului din Giula, **Horia Bădescu**, directorul Centrului Cultural al României din Paris, a subliniat, că în alegerea invitaților, instituția condusă de el, urmărește doar calitatea. Iar arta lui Oroian este aptă de a fi considerată o valoare universală. Consilierul principal al Oficiului pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria, **Ștefan Frățean** – reprezentantul instituției, care a organizat deplasarea lui Oroian la Paris – a menționat că pictorul giulan are merite și în formarea unor comunități românești din Ungaria. Este susținătorul Corului „Pro Musica” din Giula, este întemeietorul Editurii NOI și pe lîngă acestea este un intelectual român din Ungaria a căruia artă este o parte integrantă a culturii românești. Drept dovadă: expoziția din Franța a avut loc tocmai la Centrul Cultural al României. La deschiderea expoziției lui Ștefan Oroian a participat și **Ion Floroiu**, ministrul consilier al Ambasadei Române din Paris care a considerat prezența unui artist român din Ungaria în incinta Centrului Cultural Român, drept un eveniment inedit. Atașatul cultural al Ambasadei Ungariei la Paris, **Miklós Kisari** și-a exprimat urările de bine pentru succesul în cariera artistică al unui compatriot român. Mica delegație românească din Ungaria a fost găzduită în palatul Behague, fiind primită și de domnia sa **Dumitru Ceașu**, ambasadorul României în Franța. În timpul elaborării Tratatului de bază dintre România și Ungaria, dînsul a fost șeful delegației române, participantă în comisia mixtă interstatală. Domnul ambasador și-a exprimat convingerea că expoziția lui Oroian se încadrează în spiritul Tratatului de bază, ca țările semnatare să-și ajute minoritățile.

Pentru Ștefan Oroian deci s-au deschis și porțile Parisului, ale orașului, care poate fi accesibil numai de cei mai valoroși oameni. Prin artistul giulan a fost recunoscută cultura românească din Ungaria. Iar pentru noi, ziua de 10 martie va rămîne o sărbătoare.

Păcat, că instituțiile noastre românești din Ungaria au rămas indiferente față de acest eveniment.

Tiberiu Boca

Horia Bădescu, directorul Centrului Cultural, vernisînd expoziția

Colegi și prieteni, la vernisaj

La înfîlnirea cu ambasadorul României din Paris (de la stînga la dreapta): Ion Floroiu, ministru consilier, Ștefan Oroian, domnia Sa Dumitru Ceașu, ambasadorul României la Paris, Ștefan Frățean, director la Oficiul pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria, Tiberiu Boca, redactorul emisiunilor românești la Televiziunea Maghiară, dr. Ioan Ciotea, chirurg din Giula, Horia Bădescu, directorul Centrului Cultural al României din Paris.

La Centrul Cultural Român
din Paris:

Ștefan Oroian artistul maghiar de origine română

Într-adevăr, este vorba de un fapt artistic de excepție, de un eveniment: se întîmplă pentru prima oară cînd pe simezele Centrului Cultural Român din Paris urcă un artist român „supus” (cetățenește) țării vecine și prietene de la apus, Ungaria. De altfel, în buna tradiție a relațiilor noastre din ultimul timp, Ambasada Ungariei în Franța a fost prezentă la eveniment prin persoana domnului **Miklós Kissari**, consilier cultural. Din partea română a răspuns – la acest „apel” artistic amical – domnul **Ion Floroiu**, ministrul consilier al Ambasadei României în Franța. S-a aflat – și a omagiat momentul – semn de bun augur al relațiilor viitoare dintre cele două țări – domnul **Ștefan Frățean**, reprezentantul minorității românești pe lîngă Guvernul de la Budapesta. Dar, breif! – cu protocolul.

Ștefan Oroian – un artist aflat la apogeul vîrstei: 50 de ani de viață și mai mult de jumătate etate artistică – este un artist român ce se trage, ca și **Brîncuși**, dintr-o dinastie de cioplitori; străbunicul său, ca și tatăl și, mai ales, bunicul „magului” de la Hobița, erau, cu toții, dulgheri cu mîna de aur. Poate tocmai de aceea în mîna lui Ștefan se află astăzi, în egală îndreptățire, alături de pensulă, dalta cioplitorului. În expoziția de la Paris, el chiar prezintă și cîteva sculpturi – smulse parcă din rădăcinile trunchiurilor transilvane, din care s-au izvodit porți de moșie și catapetesme de biserică. Pictura, ca atare, este una aparte – nesupusă dicționarului în vigoare. Un „dicționar Ștefan Oroian” poate explica, palid, unele detalii – mai mult sau mai puțin... turistice. Ștefan Oroian este un pictor al tăcerilor adînci – de dinainte de cuvînt. Dar nu un bătrîn sfîtos, cît mai ales un „copil al zeilor”; un Cupidon, cu săgeata îndreptată, în primul rînd, spre propria inimă. Este, de altfel, săgetarea – aido-ma „Zburătorului” lui Eliade – care ne leagă (ombilic și fir invizibil) de el și de misterul Universului. Plastic vorbind, din punct de vedere pictural, Ștefan Oroian poate spune, odată cu Labiș: „Eu nu mai sunt, e-un cîntec tot ce sunt...!”

Pictura lui Ștefan Oroian nu este (cum s-a spus, lejer) nici figurativă, nici nonfigurativă; nici abstractă, nici furată de la real: pictura lui Ștefan Oroian este o esențializare pînă la simbol a marii enigme umane. Tablourile sale, fie că se numesc „Horă”, „Vinerea Mare la Voroneț”, „Fire de aur”, „Alb” sau „Noica” – de la ludicul dans dacic, pînă la marelui filozof transeuropean – sînt cuprinse de acea sfilă a ochiului îngemănat cu spaima în fața miraculoasei lumi înconjurătoare.

Nu întîmplător, dintre cei mulți care s-au exprimat despre arta lui Ștefan Oroian, o observație de bun gust artistic aparține unei ființe de bun simț artistic – ziarista **Maria Ember**, care-l numește pe Ștefan Oroian „un contemporan solitar”. Oare, filozoful de la Păltiniș, marele Noica (în fața căruia se înclină și penelul lui Oroian) cel atît de doritor de oaspeți-discipoli (între care, **Andrei Pleșu** și **Gabriel Liiceanu**) sau însuși Brîncuși – în ciuda bonomiei sale de amfitrion de oștețe amicale – erau altceva decît niște mari solitari, mari însingurați, în (totuși) flagrantă opoziție cu zgomotoșii lor contemporani?

... Încheind pe nota de început a acestei corespondențe, pot anunța – după cum îmi mărturisește și mie, asigurator, scriitorul **Horia Bădescu**, directorul Centrului Cultural Român din Paris – că Ștefan Oroian nu este porumbelul dinții trimis de Noe din Arca sa în căutare de oștețe; în toamnă, va expune pe aceleași simeze românești din Paris pictorița româncă **Ecaterina Arion** din S.U.A.

Să fie într-un ceas bun!

Ion Andreiță

Vizită la Castelul Peleș

Cu câteva săptămîni în urmă am relatat despre zilele taberei de schi petrecute în România, în cadrul căreia am amintit și despre programe facultative, care au inclus și vizitarea unor monumente istorice.

Cîteva din grupa noastră am consacrat o zi pentru a admira **Castelul Peleș**, mai exact: **Muzeul Național Peleș**.

Construcția Castelului Peleș a început în anul 1873, de principele Carol de Hohenzollern-Sigmaringen. În ziua de 7 octombrie 1883 a avut loc inaugurarea oficială, cînd se încheie prima etapă de construcție. În continuare Peleșul a fost transformat și amplificat, ajungîndu-se în 1914 la forma actuală.

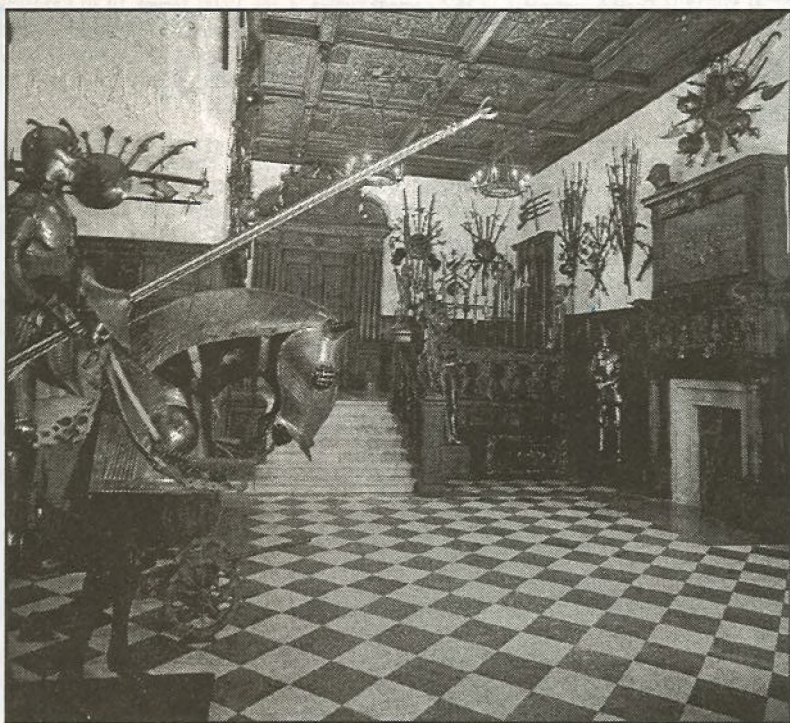
Caracteristicile arhitecturii exterioare ale castelului sînt specifice stilului neorenașterii germane. Terasa castelului, în stilul neorenașterii italiene, contribuie la reușita arhitecturii peisajistice a ansamblului.

Ca și la exterior, și în interior pot fi întîlnite elemente ale neorenașterii germane, dar există și încăperi în diverse alte stiluri, reluări ale renașterii italiene, engleze, barocului german, rococo-ului, etc.

Tot ce am văzut a fost impresionant – *holul de onoare*, cea mai somptuoasă sală de recepție a castelului, care se înalță pe trei niveluri în centrul corpului principal al castelului; *săile de arme* cu o bogată colecție de arme (cu peste 4000 de piese europene și orientale din secolele XIV–XVII. etc.), *sala de lucru* cu o sculptură, intarsie de o bogăție impresionantă, *sufrageria*, *salonul turcesc*, *sala de teatru* ș.a.m.d.

Cititorilor care trec prin Sinaia le propun să viziteze neapărat acest monument istoric ciudat, fără pereche! Nouă ne-a prilejuit momente plăcute, de neuitat...

– E. Bányai –

ÎN LIMBA MATERNĂ – emisiune regională în limba română

Începînd cu data de 5 ianuarie, emisiunea radiofonică în limba română, transmisă regional, se prezintă la o altă oră: de luni pînă vineri între orele 10.30 și 12.00, iar sîmbătă și duminică – neschimbat – între orele 14.30 și 16.00. Ora de transmisie a emisiunii pe țară nu s-a schimbat, deci ea poate fi ascultată în fiecare seară între orele 19.00 și 19.30, pe undele postului de Radio Kossuth URH, cu frecvența de 66,29 și 66,14 MHz.

30 MARTIE, LUNI (redactor: Petru Cîmpian)

10.30 Introducere, cuprins 10.35 Știri și informații, date meteo 10.40 Evenimente calendaristice 10.45 Program religios ecumenic – preluat de la Radio „Vocea Evangheliei” din Oradea 11.30 Buletin informativ, date meteo 11.40 Interviu reportaje actuale 11.55 Știrile zilei pe scurt, încheiere

31 MARTIE, MARTI (redactor: Adam Bauer)

10.30 Introducere, cuprins 10.35 Știri și informații, date meteo 10.40 Evenimente calendaristice 10.50 Enciclopedia muzicală – serialul de muzică clasică al Elenei Munteanu 11.30 Buletin informativ, date meteo 11.40 Interviu, reportaje actuale 11.55 Știrile zilei pe scurt, încheiere

1 APRILIE, MIERCURI (redactor: Iulia Kaupert)

10.30 Introducere, cuprins 10.35 Știri și informații, date meteo 10.45 Evenimente calendaristice 10.50 Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.15 „Și ei au fost copii...” – rubrica Elenei Munteanu 11.30 Buletin de știri, date meteo 11.40 Sport – rubrica lui Adam Bauer 11.55 Știrile zilei pe scurt, încheiere

2 APRILIE, JOI (redactor: Adam Bauer)

10.30 Introducere, cuprins 10.35 Știri și informații, date meteo 10.45 Evenimente calendaristice 11.00 Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.30 Buletin de știri, date meteo 11.40 Nota săptămîinii 11.55 Știrile zilei pe scurt, încheiere

3 APRILIE, VINERI (redactor: Eva Iova)

10.30 Introducere, cuprins 10.35 Știri și informații, date meteo 10.45 Evenimente calendaristice 10.50 Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.20 Românii din Voivodina – relatează Cornel Mata din

Virșet 11.30 Buletin de știri, date meteo 11.40 Revista presei „Foiaia românească” 11.45 Noutăți la liceul românesc din Giula – relatează Veronica Tompan 11.55 Știrile zilei pe scurt, încheiere

4 APRILIE, SÎMBĂTĂ (redactor: Petru Cîmpian)

14.30 Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.35 Programul bisericilor ortodoxe și al adunărilor baptiste 14.40 Recomandări culturale pentru week-end 14.45 „Party Time” – magazin de muzică ușoară 15.00 „Pe undele Europei” – emisiune euroregională realizată în comun de studiourile din Timișoara și Seghedin 15.58 Încheiere

5 APRILIE, DUMINICĂ (redactor: Petru Cîmpian)

14.30 Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.40–15.20 Retrospectiva săptămîinii (spicuiuri din interviurile, reportajele difuzate în cursul săptămîinii) 15.20 Sinteza evenimentelor săptămîinii – program informativ preluat de la Radio Budapesta 15.55 Încheiere

În fiecare seară, între orele 19.00–19.30 se prezintă emisiunea românească, difuzată pe țară. Sumarul acesteia este compus din actualitățile zilei și reportaje, interviuri din viața comunității noastre, respectiv relatări din viața școlilor românești.

Emisiunea de seară, difuzată pe țară, pe lingă frecvențele de 66,29 MHz și 66,14 MHz, poate fi ascultată și pe undele occidentale, pe frecvențele locale ale studiourilor regionale.

Radio Calypso, Budapesta 873 kHz, Radio Debrețin 91,4 MHz, Radio Seghedin 93,1 MHz

Avanpremierea Ecranul nostru, 28 martie 1998. (reluare)

Emisiunea românească televizată se prezintă în ziua de sărbătoare a Bunei Vestiri, astfel și tematica este aleasă din viața bisericească. Primul film va relata despre ziua misionară de la Apateu, apoi vom putea afla în ce stadiu se află sistematizarea materialului bisericesc, colecționat aproape acum 10 ani de la majoritatea parohiilor noastre. Ultimul reportaj va prezenta informații despre șirul spargerilor de la Capela Ortodoxă Română din Budapesta. În urma acestora au dispărut numeroase obiecte de cult foarte valoroase.

Realizator: Tiberiu Boca Redactor: Aurel Becan Redactor-știri: Eva Iova

FM 92,1 STEREO

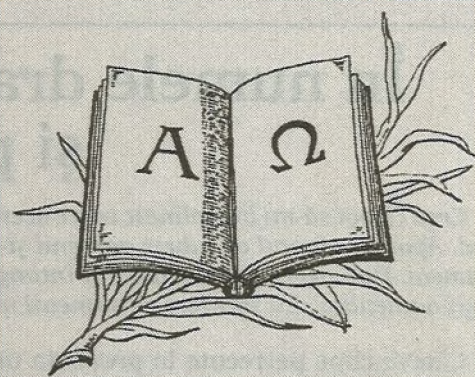
RADIO VOCEA EVANGHELIEI ORADEA

5.00–5.30 Actualități BBC 5.30–7.00 Bună dimineața 7.00–7.20 Știrile locale 7.30–8.30 Muzică și meditații biblice 8.30–9.30 Predică 9.30–11.00 Lecturi biblice, știri, mesaje creștine și muzică 11.00–12.00 Divina armonie 12.00–13.00 Răspundem ascultătorilor 13.00–13.30 Actualități BBC 13.30–15.00 Lecturi biblice, meditații biblice, muzică 15.00–16.00 Știri, mesaje creștine, muzică 16.00–17.00 Știri, mesaje creștine, muzică 17.00–17.45 Actualități BBC 17.45–18.00 Anunțuri și reclame 18.00–18.45 Reluare: Predică 18.45–19.10 Emisiune pentru copii 19.10–19.30 Muzică 19.30–20.00 Cu brațele deschise 20.00–20.30 Actualități BBC 20.30–21.00 Cartea pe unde radio 21.00–22.00 Emisiune de viață spirituală 22.00–23.00 Predică 23.00–5.00 Nocturna RVE (muzică, meditații biblice, mesaje creștine, lecturi biblice)

R.V.E. BUCUREȘTI

SW 49 m, zilnic 17.30–18.00
MW 1395 kHz, luni 21.10

ISUS SALVATORUL

Supliment al săptămânalului **Foaia** românească

* Anul I Nr. 3 *

martie 1998

ISTORIA BIBLIEI

Salutată de omul de stat și de omul de rând, de învățat și de neînvățat deopotrivă, de bogat ori de sărac, Vechiul Testament ni se prezintă ca o carte vie. El vorbește cu putere fiecărei generații.

Interesul față de Vechiul Testament este universal. Milioane de oameni se întorc la paginile sale pentru a urmări începuturile iudaismului, creștinismului sau islamismului. Nenumărați oameni sunt impresionați de frumusețea textului ca literatură. Savanții studiază intens Vechiul Testament, pentru contribuția arheologică, istorică, geografică și lingvistică pe care o aduce la mai buna înțelegere a culturilor Orientului Apropiat care au precedat era creștină.

În literatura universală Vechiul Testament ocupă un loc unic. Nici o carte – antică sau modernă – nu a fost transmisă cu atâta exactitate și nu a fost atât de larg răspândită.

CUM A FOST ALCĂTUIT VECHIUL TESTAMENT

Pergamentul subțire preparat din piei de animale a fost materialul cel mai folosit pentru scrierea Vechiului Testament ebraic. Datorită durabilității lui, evreii au continuat să-l folosească în perioada grecească și română deși papirusul putea fi procurat mai ușor și la un preț mai scăzut. Un sul mijlociu din piele măsura în jur de nouă metri lungime și aproximativ douăzeci și cinci de centimetri lățime. Textele antice se caracterizează prin faptul, că în stadiul original erau scrise numai consoanele, aparând într-un șir continuu cu un spațiu foarte mic între cuvinte.

Evreii au o puternică tradiție conform căreia cărturarul Ezra a pus în ordine cărțile Vechiului Testament. Dar colecții ale primelor cinci cărți (Cărțile lui Moise sau Pentateuhul) și câteva dintre predicile profeților existau cu mult înainte, la fel ca și Psalmii și Proverbele.

Evreii și-au împărțit cărțile sacre în trei grupe: Legea, Profeții și Scrierile.

Legea cuprindea primele cinci cărți ale Vechiului Testament. **Profeții** constituie o categorie mai largă care include mesajele unor oameni ca Amos, Ieremia, Isaia, precum și cărți istorice ca de exemplu Iosua, Judecători, 1 și 2 Samuel, sau 1 și 2 Împărați. Aceste cărți au fost incluse în această secțiune pentru că prezintă nu numai fapte, ci și semnificația istoriei din perspectiva lui Dumnezeu. **Scrierile** includeau cărțile de înțelepciune, Proverbe, Eclesiastul, Iov, câteva cărți istorice scrise mai târziu, precum Ezra, Neemia și Cronici, cât și o carte de profeții, Daniel.

Este evident faptul că în timpul Domnului Isus, Scripturile ebraice constau în treizeci și nouă de cărți pe care noi le cunoaștem azi sub numele de Vechiul Testament. Majoritatea acestor cărți sunt citate în diferite locuri în Noul Testament. Acest fapt dovedește că Isus și cei care L-au urmat cunoșteau Vechiul Testament în forma care ne-a parvenit și nouă azi. După era Vechiului Testament care s-a încheiat odată cu scrierile lui Maleiahi, în jurul anului 450, au apărut în iudaismul din Palestina o serie de lucrări care au fost numite mai târziu **apocrife**.

În numărul următor veți putea afla despre perioada dintre cele două testamente. — **Pastor Daniel Burtic**

NU PIERDEȚI ȘANSA DE A CÂȘTIGA

CONCURS BIBLIC

Sfânta Scriptură este singura carte care poate aduce pe deplin lumină în mintea omului, singura care poate dezvălui Adevărul. Unicul Adevăr care eliberează. Ca oameni înțelegem mai bine valoarea cunoașterii Scripturii, abia atunci când ne confruntăm cu puterea întinericului. De aceea e înțelept să cunoaștem Scriptura nu doar în temele ei mari, în evenimentele importante, ci și în detaliu, în lucrurile mici, de fiecare zi.

Întrebările pe care le-am formulat pentru cea de-a doua ediție a concursului biblic sunt o provocare la a cunoaște Biblia, în aspectele ei mici. Iată cele 10 întrebări biblice, la care vă rugăm să răspundeți:

1. Câte surori avea soția lui Moise?
2. Cum s-a numit marele preot căruia Apostolul Pavel i s-a adresat cu expresia perete vărui?
3. Câte cuvinte are rugăciunea Tatăl nostru?
4. Cine a spus „tu când faci milostenie, nu suna cu trâmbița”?

5. Cum s-a numit robul căruia Simon Petru i-a tăiat urechea stângă?
 6. Cine a purtat primul inel potrivit Scripturii?
 7. Cine a prins 300 de vulpi?
 8. Cum s-a numit tatăl lui Avraam?
 9. Cine a spus iubitei sale „dinții tăi sunt ca o turmă de oi tunse”?
 10. Cine s-a considerat un pom uscat?
- Vă rugăm să adăugați răspunsurilor la întrebări și referința biblică exactă.

Așteptăm răspunsurile d-voastră în scris la adresa redacției. (Foaia românească, Mihai Kozma director, 5700 Gyula, Petőfi tér 2. sz.) Precizăm că răspunsurile d-voastră trebuie să ajungă la redacție, cel mai târziu în data de 9 aprilie 1998. Răspunsurile corecte, numele câștigătorilor, precum și numele tuturor celor care ne veți scrie vor fi publicate în numărul viitor al suplimentului **Isus Salvatorul**. Premiile pentru câștigători vor fi o surpriză plăcută.

CONCURENȚI ȘI CÂȘTIGĂTORI

CONCURS BIBLIC

Nu trebuie niciodată să ți se pară ceva cu neputință, ci avînd încredere, prin credință hotărăște-te și treci la acțiune.

Este momentul felicitărilor pentru toți cei care au privit cu încredere concursul biblic lansat în numărul trecut al suplimentului **Isus Salvatorul**. Mulțumim mult, tuturor celor care au hotărît în sufletul lor să răspundă întrebărilor și au trecut la acțiune. Vă felicităm de asemenea, pentru dorința dumneavoastră de a studia Biblia și de a împărtăși Cuvîntul lui Dumnezeu cu alți oameni, chiar prin intermediul acestui concurs.

Dar să facem cunoștință atît cu câștigătorii, cît și cu concurenții:

PREMIUL I: Ioan Ruja, Ester Ruja, Elena Hodozsó, Petru Hodozsó, Marta Kozma, Gheorghe Hodozsó, Monica Pățaș, Gavril Pățaș, Samuil Gherman.

PREMIUL II: Ana Oros, Eva Ruja, Irina Pățaș.

PREMIUL III: Zorica Fekete, Maria Ruja, Adrienn Isai, Marta Fekete.

Precizăm că premiile vor fi înmînate personal de către redactorul acestui supliment, duminică, 5 aprilie 1998, la Biserica Baptistă Română din Micherechi.

ACTUALITATEA RELIGIOASĂ

Comunitatea Baptistă Română din Micherechi în atenția noastră

Comunitatea românească din Micherechi – Ungaria, cu toate că se află la o depărtare de aproximativ 80 de km față de Oradea se poate bucura zilnic de vestea bună a mântuirii, prin Radio Vocea Evangheliei. O voce care străbate orașe și sate, pătrunde dincolo de zidurile casei, în inima și-n sufletul omului, care deși nu recunoaște, el are nevoie de Dumnezeu, de pacea și de siguranța pe care numai El le poate oferi pe deplin. Astfel, pastorul Bisericii Baptiste române, Daniel Burtic redactor-șef la R.V.E. a organizat duminică, 15 martie 1998, la Biserica Baptistă din Micherechi, o întâlnire a lucrătorilor R.V.E. cu ascultătorii. A fost un moment deosebit, în care s-au legat multe relații de prietenie. Ascultătorii au avut ocazia să-și exprime direct aprecierile legate de emisiunile dragi lor, observațiile, nemulțumirile sau chiar sugestiile.

De asemenea colectivul R.V.E. în ideea de a aduce bucurie celor prezenți a realizat un program, de data aceasta nu de radio, ci unul susținut în fața ascultătorilor, împletind cântarea cu poezia, meditația și mărturia personală. **A fost o zi de neuitat**, acesta este lucrul pe care l-au mărturisit atât ascultătorii (locuitorii comunei Micherechi), cât și cei de la R.V.E.

Am stat de vorbă cu câțiva dintre cei de la R.V.E. și i-am rugat să împărtășească cu noi câteva impresii, legate de această întâlnire:

Vizita la Micherechi a fost benefică pentru noi, ca să ne cunoaștem ascultătorii, iar noi să fim cunoscuți de ei. Pe de altă parte dacă vrei să iei pulsul spiritual al unei biserici ascult-o să vezi cum cântă. Am găsit acolo o biserică caldă și dinamică. A fost foarte ușor să ne unim cu ei și să-L laudăm pe Dumnezeu prin cântare. (Dorin Cadar – redactor muzical)

Biserica din Micherechi are un potențial spiritual pe care pot să și-l dezvoltăm printr-o trăire zilnică a Cuvîntului lui Dumnezeu. Sunt oameni care trudes mult în fiecare zi,

la casele lor. Dar am știut că se vor alătura mesajului transmis de noi prin cântări și meditații. Inima se pare că le fredonează și în sere, și-n biserică și rămâne să devină realmente un cântec. (Fidelia Stroie – redactor)

Tot în ziua de duminică, 15 martie 1998, Biserica Baptistă Română din Micherechi a fost vizitată de Dr. Ștefan Cioca, autorul culegerii de meditații **Ca-lea, adevărul și viața**. Dumnealui a dăruit fiecărui credincios câte un exemplar din cartea sa.

Colectivul Radio Vocea Evangheliei

În numele dragostei pentru Dumnezeu și pentru oameni

Cred că pot să-mi îndeplinesc toate aceste responsabilități prin dragostea lui Dumnezeu care mă ține în Harul Lui. Apoi este faptul că iubesc oamenii și-mi place să lucrez cu ei. Când îl iubești pe Dumnezeu, te investești în oameni. Dumnezeu este invizibil și intangibil, dar dacă îl iubești pe Dumnezeu acesta nevăzut, atunci te dăruiești oamenilor. Eu socotesc că oamenii merită atenția, timpul, jertfa mea și o fac cu dăruire.

Câteva clipe petrecute în prezența unui om înțelept prețuiesc mai mult decât ore întregi într-o bibliotecă. Întâlnirea pe care am avut-o, în România, la Timișoara, cu pastorul și omul politic Petru Dugulescu a însemnat pentru tinerii Bisericii Baptiste române din Micherechi, un timp câștigat. De ce?

Vă veți convinge singur, citind dialogul pe care l-am purtat cu dumnealui.

Domnule Petru Dugulescu vă rugăm să împărtășiți cu noi, dubla d-voastră identitate de creștin-parlamentar.

În România toată lumea este creștin, cel puțin tradițional. Dacă îi întrebați pe ceilalți parlamentari, cei 342 colegi ai mei din Camera Deputaților, fiecare va pretinde că este creștin. Românii cu multă mândrie se socotesc creștini tradiționali de 2000 mii de ani. Dar în mod practic și în mod evanghelic nu știu câți sunt creștini cu adevărat. Eu sunt primul evanghelic sau primul baptist ales în Parlamentul României, în Camera Deputaților, în istoria României. În septembrie 1992 am fost ales în Comisia pentru drepturile omului, problemele cultelor și minorităților. În Noiembrie 1996 am fost ales în cea de-a doua legislatură, iar acum sunt în Comisia de politică externă a Camerei Deputaților și respectiv Subcomisia pentru Diaspora Română, pentru românii împrăștiați dincolo de hotarele țării.

– Ce presupune statutul d-voastră de parlamentar evanghelic?

– În primul rând statutul meu de parlamentar mă obligă să prestez aceeași muncă pe care o fac toți parlamentarii, adică activitatea legislativă: în Camera Deputaților trebuie să fiu prezent la vot, la dezbateri în comisii; în plenul Camerei Deputaților să-mi aduc contribuția la proiectele de legi care vin la noi; apoi aici în teritoriu să rezolv problemele oamenilor care m-au ales. Sâmbăta am audiență, mă duc în teritoriu, stau de vorbă cu oamenii, le iau petițiile să le rezolv la București, la ministere dacă sunt nedreptăți, trebuie să-i reprezint pe oameni la forurile superioare, să merg la Guvern, să plătesc în cazul în care sunt instituții sau firme cu diferite probleme. În consecință desfășor aceeași activitate ca oricare parlamentar creștin sau necreștin.

Fiind evanghelic, copilul lui Dumnezeu și pastor în același timp, mă simt chemat de Dumnezeu să fiu mai mult decât parlamentar, decât unul din legislatorii țării. Cred că trebuie să fiu misionar în Parlamentul României, să fiu sare și lumină. Încă de la începutul primei mele legislaturi, din 1992 am căutat să-l mărturisesc pe Domnul Isus Cristos colegilor mei. Astfel în octombrie 1992 l-am condus pe un coleg de-al meu, deputat de Giurgiu, la Domnul Isus. I-am mărturisit cum l-am cunoscut eu pe Domnul Isus, apoi ne-am rugat împreună și acum viața lui este schimbată. Soția lui a hotărât de asemenea, să-și pună viața în mâinile lui Dumnezeu. L-au mărturisit amândoi pe Isus Cristos ca Domn și Mântuitor în apa botezului și acum datorită lor se construiește o biserică baptistă la Giurgiu. Am început un grup de rugăciune, împreună cu senatorul Ioan Alexandru, care este un credincios ortodox. Am participat împreună la micul dejun la Casa Albă, unde mai mulți politicieni americani și din toată lumea se adună să se roage și să devină prieteni în spiritul lui Isus Cristos. Văzând grupurile de rugăciune din Senatul american și Camera Reprezentanților, am înființat în aprilie 1993 un grup de rugăciune, la care participă senatori și deputați din diferite partide politice și de diferite confesiuni. Ne adunăm în fiecare miercuri dimineața, în cabinetul numărul 2 al celei care a fost Elena Ceaușescu. De fapt avem două grupuri: unul care se întrunește miercuri, la Senat și celălalt se întrunește în fiecare marți la Camera Deputaților.

D-voastră sunteți tată, soț, pastor, parlamentar,

inițiatorul și promotorul grupului de rugăciune din Parlamentul României, promotorul Asociației Isus Speranța României. Care este sursa energiei d-voastră pentru toate aceste activități? Cum le puteți ține împreună, în armonie?

Și eu mă întreb, de unde mai găsesc timp și putere pentru așa de multe lucruri care mă copleșesc. N-aș vrea să fie o povară, dar uneori le simt ca o mare povară pe care trebuie să o port în continuare. Programul meu este foarte încărcat: luna merg la București, unde stau la o cameră de hotel; joi seara mă întorc acasă; vinerea am audiențe oamenilor mă așteaptă pe scări, apoi am tot felul de întâlniri pe la primărie, la syndicate, vizitez localitățile din împrejurimi; duminica predic la Biserica de două ori și luni mă întorc la București.

Mai mult decât atât sunt tată și am patru copii, dar sînt și soț. Două fete ale mele sînt în America la școală pentru a-și lua masterul în psihologie, băiatul este evanghelist, lucrează la Asociația Isus Speranța României și fetița cea mai mică este elevă în clasa a șaptea, are 13 ani. Cu ea este cel mai greu, fiindcă are nevoie de prezența și de dragostea mea cel mai mult. Dar i-am făcut o promisiune: sâmbăta mă ocup de ea, mai ales după-amiază. Și de multe ori ea vine la mine și îmi spune: tati, astăzi e sâmbăta nu uita și eu trebuie să-mi rup din timpul meu, ca să-i arăt că e importantă pentru mine. Soția înțelege acest

lucru și mă susține în rugăciune.

Cred că pot să-mi îndeplinesc toate aceste responsabilități prin dragostea lui Dumnezeu care mă ține în Harul Lui. Apoi este faptul că iubesc oamenii și-mi place să lucrez cu ei. Când îl iubești pe Dumnezeu te investești în oameni. Dumnezeu este invizibil și intangibil, dar dacă îl iubești pe Dumnezeu acesta nevăzut, atunci te dăruiești oamenilor. Eu socotesc că oamenii merită atenția, timpul, jertfa mea și o fac cu dăruire.

– Într-unul din mesajele d-voastră ați vorbit despre dreptul fiecărui om de a se închina lui Dumnezeu în propria sa limbă. Vă rugăm să dezvoltăți această idee pentru cititorii suplimentului Isus Salvatorul.

– Omul este singura ființă ciudată care simte nevoia să se închine, să se roage unei ființe superioare lui. Creatura vrea să-și caute Creatorul. Dacă nu-l găsim pe Dumnezeu și nu ne raportăm Lui, în mod corect suntem neîmpliniți. Cu lucruri materiale, cu alte idei greșite nu putem să ne umplem acest vid spiritual. Limba maternă, este modul cel mai firesc în care omul se poate închina. Toate constituțiile democratice ale țărilor civilizate, actele și documentele internaționale prevăd acest drept: ca minoritățile, oriunde ar fi ele, să aibe dreptul de a se ruga, de-ași exercita credința și de a predica Evanghelia în limba lor maternă. Și mă bucur, că așa cum noi, în România acordăm în mod generos aceste drepturi minorităților conlocuitoare, cu precădere fiind cea maghiară, tot așa, românii noștri, care sunt mult mai puțini în Ungaria au dreptul de a avea biserici și de a se închina în propria limbă.

– În finalul acestui interviu vă rugăm domnule pastor și om politic, Petru Dugulescu să adresați un gând pentru românii din Ungaria.

– Vă salut cu drag, frați români și frați creștini din țara vecină și prietenă. Doresc ca Domnul să vă binecuvânteze pe voi și familiile voastre. Fiind cetățeni ai Ungariei, respectând legile acelei țări și căutând binele cetății în care trăiți nu uitați că sunteți și români în același timp. Nu uitați România, pe cei dragi ai voștri de acasă. Cultivați acolo limba românească, credința voastră creștină, obiceiurile românești. Aș vrea să păstrăm legăturile noastre prin intermediul acestui ziar, sau prin intermediul altora pe care noi vi le trimitem, să crăm cât mai multe punți între noi. Mă rog ca Dumnezeu să vă binecuvânteze.

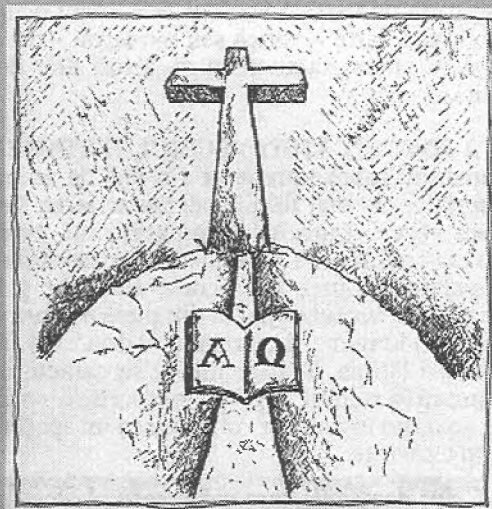
CALEA, ADEVĂRUL ȘI VIAȚA

Dr. Ștefan Cioca s-a născut în comuna Chitighaz, Ungaria, în anul 1945, într-o familie creștină baptistă. A învățat în școala generală românească din Chitighaz și a absolvit liceul românesc din Giula. A urmat apoi studiile profesionale la universitatea din Seghedin. Absolvind facultatea, acum lucrează ca farmacist. Este căsătorit, are doi copii și împreună cu toată familia slujește lui Dumnezeu, în special în biserici românești. Împreună cu soția sa a redactat colecția de poezii *Maranata* apărută în anul 1992. De asemenea a scris istoricul bisericii baptiste din Chitighaz, în 1993, drept omagiu adus acestei comunități creștine. A colaborat în nenumărate rânduri la revista românilor din Ungaria, revista *Noi*, iar în anul trecut a publicat cartea de meditații biblice *CALEA, ADEVĂRUL ȘI VIAȚA* pe care o prezentăm în continuare.

CALEA, ADEVĂRUL ȘI VIAȚA

Meditații biblice

Dr. Ștefan Cioca

Precuvântare

Această carte scrisă de dr. Ștefan Cioca cuprinde meditații biblice și prin conținutul ei ar putea fi numită un pas spre desăvârșire.

Fiecare meditație aprofundează textul biblic privind viața creștinului îmbinat cu alte texte, folosind metoda cea mai spirituală în explicația textului: „Scriptura explicată prin Scriptură”. În meditațiile acestei cărți, cititorul poate constata că Biblia este o carte practică și scopul ei este să-l ajute pe omul credincios să urce scara perfecțiunii, zi de zi, prin Hristos Domnul. Cititorul va avea ocazia ca prin citirea și studierea acestor meditații să-și îmbogățească și cunoștințele biblice.

Prin vizitele frățești pe care le-am făcut deseori Bisericii Baptiste din Chitighaz, am avut prilejul să-l cunosc pe fratele Ștefan Cioca încă pe când era elev la liceu. Am fost de mai multe ori la familia Cioca și am observat înclinația celui elev de atunci Ștefan Cioca spre o viață evlavioasă, fiind activ în Biserica din Chitighaz. Cunoșcându-l din copilărie am rămas întotdeauna plăcut impresionat de copilul Cioca, care se îndeletnicea cu citirea Bibliei.

Cred că această carte a dr.-lui Ștefan Cioca nu este rezultatul studiilor sale universitare, ci produsul trăirii din copilărie a unei vieți depline în Hristos.

Consider că este o cinste pentru Biserica din Chitighaz că din sânul ei Dumnezeu a ridicat un bărbat cu studii superioare nu numai în slujirea de prezbiter al bisericii, ci și un scriitor care, pe lângă cele două cărți *Maranata* și *Istoria Bisericii Baptiste din Chitighaz*, prin cartea de față, a depus o muncă vrednică de admirat pentru a face să vadă lumina tiparului aceste meditații nu numai frumos scrise ci și foarte folositoare pentru oamenii creștini.

În speranța că această carte, care poartă titlul *CALEA, ADEVĂRUL ȘI VIAȚA*, va fi folosită de cititorii ei, o recomand a fi citită consultând și textele biblice pe care autorul le armonizează așa de minunat.

Binecuvântarea lui Dumnezeu și Harul Domnului Isus Hristos să însoțească această carte spre folosul fiecărui cititor și să fie în același timp un ajutor pe calea desăvârșirii.

Pastor Traian Grec